

ASGARI ÜCRET 15 BİN NET

- Ocak ayında yürürlüğe giren net 8 bin 500 liralık asgari ücret, ertesi ay eriyerek açlık sınırının altına düşmüştü.
- Temmuz'daki ara zam için pazarlıklar başladı. Eğer geçen sene olduğu gibi yüzde 30 zam yapılırsa asgari ücret net 11 bin 58 TL olacak.
- Dört kişilik bir işçi ailesinin zorunlu gıda harcamalarının tutarı Mayıs'ta 10 bin 360 liraya ulaşmıştı. Haziran'da kurdaki yükseliş sebebiyle oluşan zam dalgasının sonuçları, Temmuz ayında açığa çıkacak. Göreceğiz ki telafuz edilen oranlarda ara zam ile asgari ücretine açlık sınırının altında kalacak.
- Göz boyayan oranlar değil asgari ücrette gerçek bir iyileştirme istiyoruz. 15 bin net talebi bunun için bir adımdır. Fakat bu da yetmez. Asgari ücret yılda dört kez, gerçek enflasyon oranına göre yükseltilmelidir.

sayfa 9

HOMOFOBİYE-TRANSFOBİYE KARŞI MÜCADELEYE

SUSMA HAYKIR sayfa 6-7
LGBTİ+LAR VARDIR

ŞİMDİ DİRENİŞ ZAMANI

Seçimlerin ardından başlayan ve bir yenilgi havasının ifadesi olan özeleştirici patlamasına son vermek gerekiyor. Egemen sınıf, devlet ve AKP liderliğinin en çok istediği şey muhalefetin moral bozukluğu içinde bitmek bilmez özeleştirilerle bir yenilgi muhalefesi yapmasıdır.

Normal bir seçim yarışı yaşanmadı

Nedense herkes olağan koşullarda bir seçim yarışı yapılmış gibi düşünüyor. Oysa, kendi kanunlarına göre aday olması imkansız olan birini, Erdoğan'ı, kendi kanunlarını çiğneyerek cumhurbaşkanı adayı yaptılar.

Bu, seçim yarışının hangi koşullarda yaşandığını anlamaya yardımcı olmuyorsa şunu da hatırlayabiliriz: Hakemin boksörlerden birisinin ellerini kollarını bağladığı, gözlerini bantladığı, bu da yetmemiş gibi lehine şike yaptığı boksör kaybedecek gibi olduğunda oyunun kurallarının değiştirildiği bir boks maçı gibiydi adeta.

HDP'ye, sola yönelik baskı, muhalefet temsilcilerinin çelik yelekler giyerek seçim mitingleri yapması, sürekli bir korku ikliminin yaratılması, muhalefetin tehdit edilmesi, HDP'nin kriminalize edilmesi yaşanmamış gibi davranıp yenilginin nedenleri hakkında muhasebe yapmak çok anlamlı değil.

Seçime endekslenmek seçim yenilgisini garantilemektir

Seçim yenilgisinin açık bir nedeni var: Sosyalist İşçi yıllardır, eğer tersine adımlar atılmazsa bu yenilginin kaçınılmaz olduğunu anlattı durdu. Seçimlerde yenilginin nedeni, tüm mücadelelerin seçimlere endekslenmiş

olmasıdır.

2022 yılının Nisan ayında şunları yazmıştık:

“Aslanan, seçimlerden önce milyonlarca insanın harekete geçmesini, sokaklara çıkmasını, hakları için karan kırına mücadele edeceği koşulların yaratılmasını sağlamak. Otoriter liderlerin şekillenmesine yardımcı olduğu politik atmosferin alternatifinin ‘güçlendirilmiş parlamenter sistem’ olacağını sanmak, muhalefet adına asli eleştiriyi bu noktada yoğunlaştırmak milyonlarca insan için hiçbir anlam ifade etmiyor. Parlamenter rejim adı verilen ve birkaç sene öncesine kadar Türkiye’de askerî vesayetın gölgesi altında hüküm süren rejim, milyonlarca yoksul açısından özlemle anılan bir siyasal mimari anlamına gelmiyordu. Otoriter rejimler, sadece polis baskısına bağlı olarak ayakta durmuyor. Bu rejimlerin büyük bir kitle desteği de var. Bu kitle desteği ise ancak başka kitlelerin mücadelesi yoluyla bölünebilir. Sadece seçime endekli bir mücadele, neden diğer partiler platformunun mevcut otoriter rejimden daha iyi bir siyaset yapısı oluşturacağı fikrini uyandırsın ki kitlelerde?”

Otoriterleri yenmek için milyonların eylemine ihtiyaç var

Evet, bu soruya ne sol ne ana muhalefet yanıt verdi.

Şu konuda da sessiz kaldı:

“Eğer otoriter iktidarlar teşhir edilecekse, bunu esas olarak milyonlarca insanın eylemi yapabilir. Kemal Kılıçdaroğlu’nun ‘halkımız aç’ demesiyle, açların ‘açız!’ diye bağırması ve hakkını kendi mücadelesiyle araması arasında nitelik farkı vardır. Otoriter iktidarların dayanamayacağı teşhir bu ikin-

cisidir. Milyonlarca insan hali hazırda aç, yoksul, ekmek kuyruklarında hayatta kalmaya çalışıyor. Üstelik bu koşulların sorumlusu doğrudan neoliberal ekonomik politikalar, biraz daha yumuşatılmış neoliberal ekonomik politikaların dışında bir öneriye sahip olmadığımızdan emin olduğumuz sağcı partiler ittifakının milyonlarca yoksulun seçim tercihi olmasını beklemek çocuksu bir hata.”

Kaçan fırsatlar, örgütlenmeyen eylemler

Geçen sene iktidar muhalefetin üzerine şok ve dehşet operasyonlarıyla gelmeye başlamış, Canan Kaftancıoğlu hakkında getirilen siyaset yasağı bu operasyonun adımlarından biri olmuştu.

“2015 yılında iki seçim arasında terörize edilen siyaset alanı Gülten Kışanaklar, Demirtaşlar, Kavalalar, Banış Akademisyenleri, KHK’lılar, HDP belediye başkanları, HDP milletvekilleri, Gezi davası, Kobanê davası, sabah operasyonları, Cumhuriyet gazetesi operasyonları, Aydın Enginlerin hapse atılması, Ahmet Şık’ın 2016 yılında bir kez daha gözaltına alınması, Özgür Gündem’le dayanışmak için nöbetçi editörlük yapan Büşra Ersanlı, Necmiye Alpay gibi isimlerin tutuklanması, Şebnem Korur Fincancı’nın tutuklanması, Enis Berberoğlu’nun, Atilla Taş’ın, Murat Aksoy’un tutuklanmaları, ‘sert’ haberler yapan gazetecilerin tutuklanması, uzun süre hapis yatanların beraat ederken daha hapis hane kapısından çıkmadan yeniden tutuklanması, Büyükkada’da catusluk davası ve insan hakları aktivistlerinin göz altına alınması, tutuklanması...”

Osman Kavala’nın hiçbir delil olmaksızın yıllarca tutuklu kalması ve müebbet hapse mahkum edilmesinin yanı sıra katılmadığı toplantılara katıldığı iddiasıyla insanların 18 yıl hapis cezasına çarptırılması, 2013 yılında atılan sosyal medya mesajlarının 9 yıl sonra tutuklanma nedeni yapılması, muhalefeti şok ve dehşet içinde bırakmanın araçlarıydı.

Bu adımlar, muhalefet açısından en geniş eylemlerin örgütlenmesiyle tepki gösterilecek sorunlar olarak değil, hesabı seçimden

sonra sorulacak olaylar olarak ele alındı.

Yine geçen yıl Mayıs ayında yazdığımız gibi; “...iktidarla muhalefetin birleştiği asli zemin, değişimin sadece seçimle olacağı önermesi.”

“İktidar bunu, gelişmelere sokakta tepki vermeyi darbecilikle suçlayarak ve provokasyon yaratma girişimi olmakla damgalayarak yaparken, muhalefet, parlamenter hayallere aşın bir şekilde teslim olduğu ve öte yandan da sokak eylemlerine dahil olarak iktidar tarafından deklase edilmekten korktuğu için yapıyor. Muhalefet açısından buradaki ana çelişki şu: Demokratik, anayasal bir hak olan kitlesel eylem yapma hakkını terörle ilişkilendirmesinden korktuğu bir iktidarı, seçim sürecini demokratik kurallara göre düzenleyeceğine inanıyor. Osman Kavala’ya müebbet hapis cezası veren bir yargının Kemal Kılıçdaroğlu’nu siyaseten yasaklı ilan etmesinin önündeki engel ne olabilir? CHP’nin il başkanına siyaset yasağı getirilirken, CHP’nin kendisine ne yapılmış olunuyor?”

Sokak korkusuna son!

Buradaki asli sorun, solun da bu seçim iklimine teslim olmasıydı. Sokak korkusu, sayısız fırsatın kaçırılmasına neden oldu böylece. İktidar, muhalefetin sokaktan kopması ve seçim alanına kilitlenmesini istedi.

Yine geçen yıl mayıs ayında şu noktayı vurgulamıştık:

“Muhalefetin tüm bileşenlerinin farkına varmak zorunda olduğu bir konu var: Sorunları seçime endekslemek, seçimi kaybetmenin en garantili yoludur. Mücadeleyi seçimlere sıkıştırmak, iktidarın oyunu sıkıştırmak istediği alana sıkışıp kalmak anlamına gelir. İktidar, seçimlere kadar on binlerce, yüz binlerce ve giderek milyonlarca insanın öfkesiyle, talepleriyle, kararlılığıyla, milim gerilemeyeceğini gösteren hareketiyle yüzleşmek zorunda. Bu yüzleşme öncelikle iktidarın halkın iyiliği için hiçbir adım atma niyetinin olmadığını, iktidar partisinin tabanındaki de dahil tüm ezilenlere gösterecek. İktidar partisinin tabanında yer alan yoksul kitleler ve bu partiden kopan ama gide-

bileceği adres bulamayanlara başka bir ihtimalin varlığını gösterebilecek. Son olarak bu türden yüzleşmelerle, hareket içindeki milyonlar, bu iktidarın kelimenin tam anlamıyla fakirden alıp zengine verme aygıtı olduğu konusunda netleşecek.”

Sosyalist İşçi, sol muhalefete, artık fırsat kaçırmaya tahammül edilemeyeceği çağrısını yaptı. Fırsat kaçırmamanın yolunun ise kimin cumhurbaşkanı adayı olacağı yönündeki tartışmalar ve muhalefet içi milletvekili pazarlıkları değil, işçi sınıfının birleşik eylem yeteneğinin devreye girmesi olduğunu ilan etti.

“İlk bakışta çelişkili gelebilir” dedik, “seçimleri kazanmanın yolu, seçimlere değil mücadeleye kilitlenmekten geçer.” Seçimleri kazanmanın yolu, sandık demokrasisiyle yetinmeyip yüz binlerin eylem alanlarında buluşmasından geçer.

Çağrımızı, “Seçim kazanmak istiyorsanız, her gelişmenin çözümünün seçim olacağı yanılsamasından kurtulun artık!” diyerek bitirmiştik.

Topyekun mücadele için, karamsar olma örgütlen!

Bunun bir nedeni vardı: Bugünün eylemini yarına ertelemek, hem seçim gününe militan bir şekilde hazırlanmak, eylemlerde yan yana gelme alışkanlığını kazanmak, hem iktidarın yıpranma, kitle temelini kaybetme hızını artırmak ve seçimleri yüzde 60’a yüzde 40 oranında kazanmayı garantilemek hem de seçimlerden sonra oluşacak siyasal iklimi, krizlerin faturasını emekçilere yüklemek için kullanmayı aklına getirecek olanları şimdiden uyarmak açısından çok önemliydi.

Boş tencerenin seçim günü sandıktan ses çıkartacağını beklemek, milyonlarca insanın ellerinde boş tencerelerle harekete geçtiğinde çıkartacağı sesin deşistirci gücünü görememektir.

Bu fırsatı kaçıranlar, şimdi ezilenlere karamsarlık aşlamaya bir son vermeli ve iktidarın topyekun saldırısına karşı topyekun direnişin tüm imkanlarını zorlamalıdır.

Cengiz Holding protestosu - 2022

EKONOMİDE 'BİZ' DİYE BİR ŞEY YOKTUR

VOLKAN AKYILDIRM

Ekonominin başına getirilen Mehmet Şimşek, azılı AKP karşıtlarının da aralarında bulunduğu birçok ekonomist ve gazeteci tarafından kurtarıcı gibi gösteriliyor.

Merkez Bankası'nın başına getirilen finans danışmanı Hafize Gaye Erkan ile birlikte dağılan ekonomik dengeleri toparlayarak yabancı sermayeyi Türkiye'ye çekmeleri bekleniyor.

Erdoğan'ın üçüncü Cumhurbaşkanlığı döneminin ilk günlerinde yaşananlar Şimşek ve Erkan'ın "kurtarıcılığı" baştan sorgulatır nitelikte.

TL'nin düşürülüşü ve sonuçları

Türk Lirası, son 1,5 yılda yaşadığı en büyük devaluasyonla karşı karşıya.

"Rahip Brunson" krizinin meydana geldiği 10 Ağustos 2018, TL'nin en kötü günüyüdü. Kur yüzde 15,90 artarak, günü 6,42 seviyesinden kapatmış, gün içerisinde 6,80'i görerek rekor kırmıştı.

7 Haziran sabahı dolar 23 liranın üzerine yükselip rekor kırdı: TL yüzde 7'den fazla değer kaybetti.

28 Mayıs seçimleri sonrası 20 liranın üzerine yerleşen dolar kuru, nakit döviz ihtiyacının yakıcı bir hale gelmesiyle birlikte serbest bırakılmış gözüktüyor.

Seçimler öncesi dönem boyunca Merkez Bankası, kuru sabit tutmak için piyasaya müdahale etti.

Yabancı yatırımcıların Türkiye piyasasından çekilmesi ve ihracatta elde edilen dövizin azlığıyla birlikte kur yükselişe geçti.

DİSK Enerji-Sen eylemi

Merkez Bankası bu duruma müdahale etmeyerek TL'nin devaluasyonuna yol vermiş gözüktüyor.

Bu kimin çıkarına? Tabii ki özellikle ihracat yapan kapitalistlerin. TL ucuzladıkça, ürettikleri mallar dünya piyasalarında ucuz ve satın alınabilir olacak. Kurun artışıyla birlikte şirket gelirleri yükselecek.

Peki emekçi sınıflar açısından ne olacak? Her şey kura bağlı fiyatlandırıldığı için bütün ürünlerin fiyat etiketleri yenilenecek. Ulaşımın enerjiye, her şey zamlanacak. Yüksek enflasyon körükleneyecek.

Bir diğer sonuç ise, kurdaki artış Haziran enflasyon verilerine yansımayaacağı için, ücretlerin otomatikman erimesi olacak.

Borçların yükselişi

Dövizdeki yükseliş sonucunda Türkiye kapitalizminin Dolar ve Euro cinsinden borçları katlanıyor.

Bir ekonomi yazarı şöyle hesaplamış: "Dolar kurunda, seçimlerin ardından

7 Haziran'a kadar yaşanan yüzde 15,4 oranındaki 3,07 liralık artış, Türkiye'ye dış borçlar cephesinde 1 trilyon 409,1 milyar liralık kur farkı yükü bindirdi."

Kamu kaynakları, bankalara ve özel şirketlere açılırken, borçların faturası yine düşük ücret ve yüksek vergilerle kuşatılmış işçilere ödetilecek.

Kapitalistlerin çıkarı ortak çıkar olamaz

Erdoğan'ın "yeni" ekonomi yönetimini alkışlayanlara bakıldığında, emekçi sınıfların gelirlerini artırmak gibi bir derterleri olmadığı gözüktüyor.

Vaat ettikleri şu: 'Piyasa kapitalizmi işletilsin, faizler artırılsın. Ekonomi düzelince sizin de gelirleriniz artacak.' Bu vaat, AKP politikaları kadar eskimiştir. Bize açlık, yoksulluk, işsizlik, sendikasızsızlık olarak dönecektir.

Mücadeleden yana olan işçiler, sendika aktivistleri, emekçi sınıfların ortak taleplerini savunacak bir mücadelenin örülmesine odaklanmalı.

15 YILDA 21 ÇOCUK

İktidar çevreleri Kürt sorununun çözüldüğünü söylüyor. Türkiye'nin batısında yaşanmayan "askeri araç çarpması" sonucu çocuk ölümleri 'çözüldü' iddiasını sorgulatmalı.

Yüksekova'da kullandığı araçla 5 yaşındaki Erdem Aşkan'a çarparak ölümüne neden olan uzman çavuş A.K.P. adli kontrol şartıyla serbest bırakıldı. Savcılık çocuğu 'kusurlu' buldu.

Beş yaşında çocuğu kusurlu bulmak başlı başına bir mesele. Fakat bu ölüm tek değil ve sıradan bir trafik kazası olarak ele alınamaz.

İHD Diyarbakır Şubesi'nin raporuna göre (7 Haziran 2023 tarihi itibarı ile) Kürt kentlerinde son 15 yılda meydana gelen zırhlı araç ve kolluk hâkimiyetindeki araçların karıştığı 82 çarpma olayında 21'i çocuk 44 yurttaş yaşamını yitirirken, 23'ü çocuk 94 yurttaş da yaralandı.

İHD araştırması çarpmaların yaygın bir hal aldığını söylüyor:

"Raporun verilerine göre de anlaşılacağı üzere; Kürt kentlerinde, Kürt meselesi ile bağlantılı şiddet ve çatışmaların yoğun gerçekleştiği yaşam alanlarında sınırsız sayıda bulundurulmuş, sürekli devriye halindeki zırhlı askeri araçların kural dışı kullanımı nedeniyle çarpmalar yaygın bir hal almıştır ve yaşam hakkı ihlaline sebep olmaya devam etmektedir."

Söz konusu şehirlerde şiddetli çatışmalar, Haziran 2015 - Ağustos 2016 tarihleri arasında yaşanmıştı.

Buna rağmen, yasal olarak ortadan kalkmış OHAL'in uygulamaları bölgede devam ediyor.

İHD'ye göre son olarak 5 yaşındaki Erdem'in hayatına malolan şey cezasızlık. Çarpmaları gerçekleştiren kolluk kuvvetleri hukuki olarak korunduğu için yeni ölümler geliyor.

Batı'da bir asker ya da polis böyle "ölümlü kazaları" yaptıkları takdirde, hemen görevden alınmaları, ardından işten atılmaları ya da yasaların belirledikleri sınırlarda ceza yemeleri kaçınılmazdır.

İşte bu yüzden, Erdem Aşkan gibi çocuklar yaşasın diye, eşitlik ve kalıcı barış istiyoruz.

SAĞA KARŞI SAĞCILIK YENİLGİ GETİRMEKLE KALMADI

Seçim yenilgisinin faturası Kemal Kılıçdaroğlu'na kesildi. CHP sert iç tartışmalara sürüklenirken birbirinden sağcı isimler liderlik yarışına girdi. Bu, parti hakkında sol beklenti sahipleri için bir sorgulama zamanıdır.

Başkanlığı kazanamamış ve mecliste gücünü yitirmiş CHP'nin seçmenlerine doğru düzgün bir açıklama yapamaması büyük tepki topladı.

İstifası istenen Kemal Kılıçdaroğlu'nun yenilgi üzerine sarf ettiği sözlerin ikna edici olmaması ile tepki daha da büyüdü.

Karşısına çıkanlar ona şu soruyu sormadı: Neden seçimlerin birinci turuna kadar izlediğin "helalleşme" siyasetini ikinci turda bırakıp ulusalcı ve ırkçı bir kampanyaya soyundun?

Bu soru, Kılıçdaroğlu sonrası CHP genel başkanlığına talip olan Özgür Özel'e soruldu. Yanıtı sadece 'bu gerekliydi' oldu. Kimi çevreler tarafından solcu olarak gösterilen Özel aslında hızlı bir ulusalcı ve partisinin ırkçı Özdağ'ın arkasından sürüklenmesini normal buluyor.

Diğer güçlü aday ise İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Ekrem İmamoğlu. Kendisini destekleyen siyasi çevrelere bakıldığında, karşımıza yine ulusalcılar çıkıyor. İmamoğlu'nun siyasi çizgisi ise merkez sağ olarak nitelendirilebilir. Erdoğan'ın demokrat bir benzeri gibi siyaset yapıyor.

Tuhaf olan, her birinin Kılıçdaroğlu ile CHP liderliğinde yer alması, Millet İttifakı'nın savunucularından olmaları ve yenilgiyle sonuçlanan seçim kampanyasını birlikte yürütmüş olmaları.

'Kazanacağız' büyümesi dağıldıktan sonra CHP'nin haline bakan herkes 'desteklediğimiz parti bu muymuş' diyerek hayıflanıyor. Ama şimdi hayıflanma değil gerçekçi olma zamanı. CHP, bütün kanatlarıyla birlikte, sol bir muhalefet odağı değildir. Bir nebze böyle olmaya çalıştığında ise altı oktan ikisi, milliyetçilik ve devletçilik refleksi peşi sıra geliyor.

İşçilerin ve solcuların siyasi alternatifi CHP olamaz. Sağa karşı sağcılık yarışını görev bilen bu partiden kopmanın ve antikapitalist sol bir alternatifte birleşmenin tam zamanıdır.

YUNANİSTAN AÇIKLARINDA MÜLTECİLER BOĞULDU, PROTESTO ÇAĞRILARI YAPILDI

İrkkılık karşıtları protestoda

Yunanistan'da ırkkılık karşıtı grup Keerfa, 'kapalı sınır ırkçı politikasının neden olduğu toplu bir cinayet' olduğunu söyledi

Yunanistan açıklarında bu yıl meydana gelen en ölümcül göçmen gemi kazasında en az 78 kişi boğuldu ve çok daha göçmenin de kayıp olmasından endişe ediliyor.

Bu, Avrupa Birliği'nin göçmen karşıtı rejiminin korkunç faturasıdır.

Neredeyse tamamı Afganistan ve Pakistanlı erkeklerden oluşan kurbanlar, seyahat ettikleri teknenin güney Mora Yarımadası açıklarında alabora olması sonucu boğuldular. Birkaç yüz kişiyi taşıdığı düşünülen tekne Libya'nın doğusundan İtalya'ya doğru yola çıkmıştı.

Yunan ırkkılık karşıtı grup Keerfa Perşembe akşamı için bir protesto mitingi çağrısında bulundu. Grup yaptığı açıklamada, "Onlarca ölü mülteci. Bu, kapalı sınır ırkçı politikasının neden olduğu toplu bir cinayettir.

"AB'nin ırkçı politikaları nedeniyle sevdiklerini haksız yere kaybeden ölü yakınlarına başsağlığı diliyoruz.

Bu bir kaza değil, her türlü güvenli kara geçişini engelleyen katil tel örgüleri yükselterek Akdeniz'i mülteciler için bir ölüm tuzağına dönüştüren Yunan hükümeti ve AB hükümetlerinin işlediği bir suçtur.

"Mültecileri bu şekilde Libya'dan girmeye çalışan insan tacirlerinin ve mafyanın eline itiyorlar. Bu toplu katliam, AB bakanlarının utanç verici ırkçı yeni bir anlaşmayı imzalamasından sadece birkaç gün sonra gerçekleşti. Bu anlaşma tel örgüleri yasallaştırıyor, ilticayı engelliyor ve ülkelerindeki savaşlar, diktatörlükler ve felaketler nedeniyle ölümden kaçmaya çalışan her mültecinin önüne daha da fazla engel koyuyor.

"Yunan hükümeti, İtalyan faşist Giorgia Meloni ile birlikte bu anlaşmaya öncülük etti.

"Ayağa kalkmanın ve Yunan hükümetinin faşistlerin önünü açan canı ırkçı politikasını tarihin çöplüğüne atmanın zamanı geldi. Kapalı sınırlar, tel örgüler ve sınırda caydırıcılık gibi ırkçı politikaları çöpe atmanın zamanı geldi.

"Sınırların açılmasını, tel örgülerin kaldırılmasını, sığınma hakkı, vatandaşlık hakkı ve mültecilere barınak sağlanmasını talep ediyoruz."

Yunan liman yetkililerinden yapılan açıklamaya göre, göçmenlerin teknesi ilk kez Salı günü öğleden sonra Avrupa Sınır Gözetleme Ajansı Frontex'e ait bir uçak tarafından tespit edildi.

Ancak Frontex'in iddiasına göre gemidekiler "herhangi bir yardımı reddetti". Frontex onları daha da büyük bir tehlikenin içine itmeye çalışmadığı sürece bu bir yalandır.

Kim sığınma talebinde bulunabileceği güvenli bir yerde karaya çıkarılmayı reddeder ki?

UKRAYNA'DA SAVAŞA NEDEN KARŞI OLMAK GEREKİR?

Ukrayna'nın doğusunda tahrip edilen bir şehir

Emperyalist devletler arasındaki hegemonya mücadelesinin son alanı olan Ukrayna'daki savaş tüm yıkıcılığı ile devam ederken, enflasyonist ve militarist ataklarla dünyayı içine çekiyor.

Rusya ve eski sömürgesi Ukrayna arasındaki savaş aslında 2014'te başladı, 2022 kışında Putin'in emriyle harekete geçen Rus ordusunun işgali ile birlikte Avrupa'da İkinci Dünya Savaşından bu yana yaşanan en büyük çarpışmalar başladı.

■ En az 62 bin kişi öldü.

■ Bir o kadar kişinin yaralandığı tespit edildi (Bunlar sadece tespit edilebilenler)

■ En az 15 bin kişi kayıp var.

■ 17 milyon kişi zorunlu olarak yaşadıkları yerlerden göç etti. (Ukrayna'nın nüfusu 22 milyon, mülteci sayısı ise Suriye'yi açık ara geçti)

■ Yıkılan bina sayısı en az 140 bin civarında: ülkenin alt yapısı büyük oranda tahrip edildi.

■ Ekonomik zararın 411 milyar dolar olduğu söyleniyor ki bu, Türkiye kapitalizminin toplam dış borcuna yakın bir meblağ.

Rakamlar bu savaşın boyutlarını gösteriyor. Ukrayna ve Rusya'da açtığı manevi yaralar ise sayılarla ölçülemez.

Yüksek enflasyon

Savaş sadece Ukrayna ve Rusya halklarında yıkım yaratmakla kalmadı, uluslararası tedarik zincirlerini de bozdu, enerji, gıda ve emtia

fiyatlarındaki yükselişi körükledi.

Dünyanın her yerinde hayat pahalılığı baş gösteriyor. Bunun tek sebebi elbette Ukrayna Savaşı değil. Fakat Rusya'nın işgali ve ABD liderliğinde Batı emperyalizminin de savaşa dahil oluşu ile birlikte, ABD-ÇİN ticaret savaşı ve Covid-19 kapanma dönemi ile bozulan küresel ekonomik dengeler büyük şoklarla karşılaştı.

Militarizmin yükselişi

Rusya, Batı kampına göre zayıf olsa da emperyalist bir devlet. Üstelik bir silah üreticisi ve ordusu da gerek sayısal gerek teknik açıdan Ukrayna ile kıyas götürmeyecek kadar üstün. İşgale karşı Ukrayna halkının canla başla direnişini bir kenara koyarsak geriye (çok önceden) Ukrayna ordusunu eğiten, silahlandırdıkça silahlandıran ABD ve NATO kalıyor.

ABD liderliğindeki NATO'nun Avrupa'daki yayılmacılığı, bir ateşkesi ve siyasi müzakereleri imkânsız kıldı. Putin liderliğindeki Rusya - ABD yaptırımlarına ve ablukasına karşılığını zaten hesaplamıştı.

Şimdi Ukrayna, Rusya'ya karşı bir savaş başlattı. Ukrayna'nın doğusunu ele geçirmiş olan Rus ordusu da buna yanıt veriyor.

Kiev'in taarruzunun başarısızlıkla sonuçlanacağına dair Batı'da gelişen öngörüler daha önce bu sayfalarda yazılmıştı.

Peki Ukrayna'yı silah deposuna çeviren ve savaşın devam etmesinden sorumlu olan Batı güçleri ne yapıyor:

■ NATO'nun 'tarihteki en büyük

hava tatbikatı' Almanya'da başladı.

■ Tatbikata 25 ülkeden yaklaşık 10 bin sivil ve askeri personel katıldı. (Elbette NATO üyesi Türkiye de katıldı).

■ Bu tatbikatta Rusya'nın komşu bir devleti işgali sırasında verilecek tepki "oylandı".

Batı emperyalizmi, emperyalist rakibi Rusya'ya gözdağı verdi.

Bu bir oyun değil. Emperyalistler arasında, Avrupa'da gelişebilecek bir savaş canlandırıldı.

Nükleer tehdit

Stockholm Barış Araştırmaları Enstitüsünün (SIPRI) 2023 yılı raporuna göre nükleer silahlar yükselişte. Başlıca sebebi, Ukrayna Savaşı ile oluşan küresel gerilimler.

■ 2023 Ocak ayı itibarıyla dünyada tahmini olarak 12 bin 512 nükleer başlık bulunduğu, aralarında 9 bin 576'sının potansiyel kullanım için depolarda hazır durumda olduğu bilgisi paylaşıldı.

■ Silahların yüzde 90'ı, ABD ve Rusya'nın, yani Ukrayna'yı savaş sahasına çeviren iki emperyalist devletin envanterinde bulunuyor.

SIPRI Direktörü Dan Smith, raporu şöyle yorumladı; "İnsanlık tarihinin en tehlikeli dönemlerinden birine doğru sürükleniyoruz."

Bu savaşı durdurmalıyız:

■ Derhal ateşkes sağlansın.

■ Rusya, Ukrayna'dan çekilsin.

■ NATO yayılmacılığına son!

İZMİR MÜCADELE DAYANIŞMA PLATFORMU NEYİ AMAÇLIYOR, NELERİ ÖNERİYOR?

Merhaba, sizi tanıyabilir miyiz?

İsmail Çapar, İzmir Mücadele ve Dayanışma Platformu (İMDP) aktivistiyim.

Platform nasıl kuruldu?

İsmail Çapar: İMDP, mülteci alanında ya da genel manada hak savunuculuğu yapan 11 kurumun yan yana gelmesi ile kurulmuş olan, şu anda 26 bileşeni bulunan bir yapı. Ayrıca yeri gelmişken şuna da değinmem gerek, her ne kadar platform olsa da herhangi bir kuruma mensup olmayan ama bireysel olarak alanda aktivizm yapan her birey üye olabilir.

Neyi amaçlıyorsunuz?

İMDP, mültecilere yönelik her türden saldırıya karşı mücadele etmek üzere, tüm dayanışma hareketlerinin içinde yer almaya çalışmak üzere, esas olarak mültecilere yönelik “ırkçı-milliyetçi” söylem ve saldırılara karşı bir araya geldi ve hem hareketi inşa ederek hem de mevcut hareketlerin içinde yer alarak mücadeleyi birleştirme ve büyütme amacı güdüyor. İMDP aktivistleri olarak bizler, dünya ve ülkemiz deneyiminde, mültecilere yönelik saldırıların esas kaynağının ırkçı-milliyetçi zihniyet ve politikalar olduğunu ve de bu zihnin tüm dünyada beslenmeye devam ettiğini görüyor ve bunu değerlendiriyoruz.

Dolayısıyla bizler tüm dayanışma biçimlerinin çok kıymetli olduğunu fakat doğrudan ırkçı-milliyetçi hat ile mücadele edilmediğinde, “esas” ile değil de onun sebep olduğu sonuçlarla mücadele edildiğini düşünüyoruz ve bu alandaki eksikliği

Aktivistler Güzelbahçe katliamı duruşması öncesi bir açıklama yapıyor.

gidermek iddiası ve amacındayız.

Şu ana kadar neler yaptınız?

İÇ: Yunanistan'a düzensiz olarak geçen ve geri itilen mültecilerin insani koşullarda tutulmamasından dolayı gidip olayı yerinde inceledik, raporlayarak basın açıklaması yaptık. İzmir Güzelbahçe'de çalıştıkları şantiyeye ait barakada yakılarak öldürülen üç Suriyeli mülteci gencin mezarları başında anmasını yaptık, başlayan yargılama sürecini de takip edi-

yoruz. Seçimlerden önce mevcut siyasi partilerin il başkanlıklarını ziyaret ederek mülteci karşıtı dilden uzak durulması gerektiğini bildirdik ve uluslararası sözleşmeden doğan hakların tanınmasını talep ettik. Deprem zamanında mültecilere dair ayrımcılığın devam etmesi ve kamunun “deprezede mültecilerin” barınma sorununa kesinlikle ilgilenmesine ilişkin genelgeden dolayı İzmir'e gelen mülteci ailelerin barınma, temel ihtiyaç sorunlarının giderilmesi ile ilgilendik. Şu sıralar 20 Haziran Dünya Mülteciler Günü ile ilgili

üç gün sürecek bir dizi etkinlik hazırlıyordayız.

Son olarak neler söylemek istersiniz?

O malum sloganda söylendiği gibi, “ya hep beraber ya hiç birimiz.”

Ezilenleri kurtaracak olan şey, ezilenlerin birleşik mücadelesidir. Zira ezilenlerin bölünmüşlüğü'nün nedeni, egemen sınıfın sınıfsal ihtiyacındandır, yani sömürü düzeninin sorunsuz, itirazsız devamı amaçlanmaktadır.

'BU CİNAYETLER İRKÇI SAIKLE İŞLENDİ'

İki yıl önce şantiyede uyurken yakılarak katledilen Suriyeli işçiler Ahmed El Ali, Memnun Nebhan ve Muhammed Hüseyin El Abdo cinayet davası İzmir'de görülüyor. İrkçılık karşıtı duruşma öncesi adliye önünde basın açıklaması yaptı.

İHD, İzmir Mülteci Dayanışma Platformu, Sığınmacı Hakları Platformu, Hepimiz Göçmeniz İrkçılığa Hayır Platformu, Mülteci Medyası, Konak Kent Konseyi Mülteci Meclisi, Yaşamak Derneği, Mülteci-Der, Hak İnisyatifi, Halkların Köprüsü, Suriyeliler ile Dayanışma Derneği, Kar Değil Yaşam, İnsan Hakları ve Sosyal Güvenlik Forumu (BARQ), TİP, TÖP, DSİP, Halkevleri, İnsan Hakları Gündemi Derneği açıklamaya imza attı.

Türkçe metni Hacer Yeşilçay, Arapça metni Taha Elgazi

okudu. Açıklama şöyle:

“Ahmed El Ali, Memnun Nebhan ve Muhammed Hüseyin El Abdo...”

Üç genç insan, yerinden yurdundan edilmiş kendi yurdu olan Suriye'den ayrılmak zorunda kalmış üç genç insan, yaşamak için çalışmaktan başka çaresi olmayan üç genç insan, Türkiye'de mülteci olan üç genç insan...

16 Kasım 2021 tarihinde İzmir Güzelbahçe'de bir şantiyede uyularında öldürüldüler. Planlanarak katledildiler. Suriye uyruklu bu üç genç işçi, gece uykuları sırasında kaldıkları şantiye koğuşuna dökülen benzinle yakılarak öldürüldü. Şahitlerin ifadesine göre fail, olaydan bir gün önce “bu Suriyelileri öldüreceğim” diyordu.

1 Mart 2023 tarihinde görülen ilk davada, savcılık soruşturmasını tamamlayıp, iddianame hazırladı. İddianameye göre, sanık Korukmaz olay tarihinde, 3 kişinin konakladıkları şantiyedeki yapıyı, uyudukları sırada ateşe vererek bu kişileri öldürme kastıyla yangın çıkardı ve bunu bir yıllık bir plan sonucunda gerçekleştirdi. Savcı, Korukmaz'ın 3 kişiyi canavarca hisle öldürdüğüne de kanaat getirdi. Korukmaz'ın ceza ehliyetinin tam olduğu da belirtildi.

Failin sözleriyle de açıktır ki, bu cinayetler ırkçı saikle işlenmiştir. Bugün bu cinayetlerin örtbas edilmemesi ve adaletin yerini bulması için; ırkçılığın en büyük hedefi olan mültecilere yönelik saldırıların ve ayrımcılığın görünür hale gelmesi için İzmir Mülteci Dayanışma Platformu adı altında burada bulunmaktayız.

Bizim için adaletin yerini bulması sadece failin hak ettiği cezayı alması ile mümkün değildir. Bu bağlamda faili cinayete azmettiren nefret ortamının oluşmasına zemin hazırlayan NEFRET SÖYLEMİ son bulmalı ve bu söylemi dile getirenlerin de yargılanmasını sağlayacak bir NEFRET SÖYLEMİ YASASI acilen çıkarılmalıdır.

İzmir Mülteci Dayanışma Platformu, mültecilere yönelik her türden saldırıya karşı mücadele etmenin ve bu alanda tüm dayanışma hareketlerinin içinde olmaya çalışmanın yanı sıra, mültecilere yönelik “ırkçı-milliyetçi” söylem ve saldırılara karşı mücadele etmeyi ve mücadeleyi büyütmeyi hedeflemektedir. Bugün de nefret saikiyle işlenen bu cinayetlerin takipçisi olarak İzmir Mülteci Dayanışma Platformu buradadır ve adalet yerini bulana kadar da burada olmaya devam edecektir.

İZMİR MÜLTECİ DAYANIŞMA PLATFORMU

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFI TARİHİNİN EN BÜYÜK EYLEMİ: 15-16 HAZİRAN

DOĞAN TARKAN

Tüm işçi eylemleri arasında 15-16 Haziran'ın büyük bir önemi vardı ve Türkiye sınıflar mücadelesinin en büyük eylemiydi.

1960'ta sanayi üretiminin yüzde 55'i fabrikalarda yapılmaya başlandı. İşçi sınıfının da yüzde 30'u bu fabrikalarda çalışıyordu. Fabrikaların sayısı 540'a ulaşmıştı. Bunların 300'ü özel sektöre aitti. 1964 yılında 20 ila 100 arasında işçi çalıştıran sanayi kuruluşlarının sayısı 1200'e ulaşmıştı. 1970'e gelindiğinde ise fabrikaların sayısı 1160 olmuştu. Bu fabrikalar toplam sanayi üretiminin yüzde 73,7'sini gerçekleştiriyorlardı. Toplam işçilerin yüzde 46,4'ü de bu 1160 fabrikada çalışıyordu. 1160 fabrikanın 800'ü özel sektöre aitti. Kısacası 1960'lı yıllarda özel sektör ve büyük sanayi hızla büyümüşü. 1970'te İstanbul'da 1 milyon işçi vardı. Ankara'da ise çoğu "memur" olmak üzere 400 bin işçi vardı.

1963'ten 1971'e kadar ki işçi hareketi sürekli bir yükseliş içindedir. Bu dönemi ikiye ayırırsak, 1963-1966 arasında toplam 179 grev olmuş ve bu grevlere 26 bin işçi katılmıştı.

1967-1970 arasındaki dönemde ise 312 grev yaşanmış ve 56 bin işçi bu grevlere katılmıştı. 1967-70 arasında asıl yükselen mücadele biçimi ise direnişler olmuştur. 1967-70 arasında 516 direniş olmuş ve 340 bin işçi bu direnişlere katılmıştı. Direnişlerin 372'sinde güvenlik güçleri ile çatışma çıkmış bu çatışmalara 250 bine yakın işçi katılmıştır. (Tabii bu sayının içinde 15-16 Haziran direnişinin de yer aldığını unutmamak gerekir.)

DİSK, 1967'de kuruldu. Türk-İş yönetiminin İstanbul'da Paşabahçe işçilerinin grevini desteklememesi bardağı taşıran damla oldu ve özel sektörde örgütlü Maden-İş, Lastik-İş, Kimya-İş, Gıda-İş ve Basın-İş Türk-İş'den ayrılarak Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu, DİSK'i kurdu. İşçiler DİSK'e üye olmak istiyorlardı çünkü DİSK özel sektörde işçilere yüksek ücret ve daha iyi sosyal koşullar kazandırıyor. Özellikle büyük fabrikalarda.

Bu nedenle büyük fabrikaların işçileri yasal grev dışında bir mücadele biçimi geliştirmişlerdi: Fabrika işgaleri. DİSK'e katılmak isteyen büyük fabrikaların işçileri fabrikayı işgal ediyorlardı ve üretim kaybına tahammülsüz patronlar önce polis ve jandarma aracılığı ile grevi kırmaya çalışıyor, bu olmayınca da işçilerle anlaşılıyor.

DİSK'e bağlı sendikalar hızla güçleniyor, işçiler ise radikalleşiyordu.

Bu durum patronları ve özellikle de büyük patronları şiddetle rahatsız ediyordu. Çünkü bir yandan üretim aksıyor, diğer yandan da işçi ücretleri artıyordu. En önemlisi, yeni oluşan genç işçi sınıfı içinde mücadeleciler bir gelenek yerleşiyordu. Bu işçiler mücadeleciler kadar sosyalist fikirlerle de yaklaşıyorlardı.

Bu nedenle patronlar DİSK'in kapatılmasını, işçi hareketinin geriletilmesini istiyorlardı. Yeni çıkarılmak istenen sendikalar yarasının tek amacı DİSK'in dağıtılmasıydı. 15-16 Haziran 1970 direnişi bu yeni yasa tasarısını durdurmayı amaçlayan bir eylemdi.

Direniş

15-16 Haziran 1970 direnişini DİSK işyeri temsilcileri toplantısı kararlaştırdı. Geniş bir katılımı alınan karar 15 Haziran günü İstanbul'un üç noktasından merkeze doğru yürüme biçimin de başladı.

Gebze, Silahtarağa ve Levent yönlerinden başlayan yürüyüşler yol boyu büyüyordu.

İş bırakarak yürüyüşe çıkan bir işyeri diğerinin önünde duruyor, oradaki işçilerin katılımı ile devam ediyor ve bir sonraki işyerinin önüne geliyordu.

15 Haziran günü DİSK üyesi işçilerin yanı sıra Türk-İş üyesi işçilerin de yürüyüşlere katılması çok önemliydi.

Ertesi gün, 16 Haziran'da yürüyüşlere katılan işçi sayısı arttı. Büyük işçi yığınları yürüyor, karşılarına çıkan polis ve asker barikatlarını çok kolayca aşyordu. Binlerce işçi Anadolu yakasında Türk burjuvazisinin kalbine, Bağdat Caddesi'ne girmiş Kadıköy'e doğru yürüyordu. Polis ateş açtı, işçileri öldürdü ama yürüyüşü durduramadı. İşçiler Kadıköy Kaymakamlığı'nı sardı ve gözaltına alınan işçilerin serbest bırakılmasını sağladı.

Silahtar'dan gelen işçiler İstanbul Valiliği'ne yürümeye çalıştı. Sayısız barikatın arkasından Valiliğin önünde tanklarla karşılaştı. Bir işçi kolu Atatürk köprüsünden geçerek Taksim'e gitmeye çalıştı ama köprü açılarak durduruldu.

Levent yönünden gelen işçilere ise polis ateş açtı.

Yürüyen işçilerin arasında elbette bütün sosyalistler yer aldı. Ellerinden geldiğince işçilere yardımcı oldular ama işçilere önderlik edecek bir devrimci parti yoktu.

Nitekim akşamüstü hükümet İstanbul'da sıkıyönetim ilan etti ve DİSK başkanı Kemal Türkler radyoda yaptığı konuşma ile direnişin bittiğini ilan etti, devrimci gençleri suçladı.

Hareket sahip olduğu tek önderliği de kaybetmişti. Nitekim 17 Haziran günü Silahtarağa bölgesindeki birkaç fabrikanın kapılarını kaynaklayarak işgal edilmesi dışında gösteriler bitti.

Üç gün sonra tüm hareket bitti. 6 ay sonra bir kısım solun silahlı mücadelesinin ilk ciddi olayları yaşandı. 8 ay sonra solun bir kısmı 9 Mart'ta "ilerici askeri darbe" beklerken 12 Mart'ta darbe gerçekleşti.

DİSK kapatıldı. Yöneticiler tutuklandı.

Bu arada 15-16 Haziran'ın hemen arkasından parlamento yeni sendikalar yasasını onayladı ama Anayasa Mahkemesi yasayı bozdu ve DİSK kapanmaktan kurtuldu ama Türkiye'de grev ve sendikalar yasası daha da kuşa döndü.

15-16 Haziran gösterileri işçi sınıfının var olduğunu eylemle gösterdi.

İşçi hareketinin kolektif mücadele gücünün önemini gösterdi.

Açık ki, 1970'te işçi hareketi içinde yer alan devrimci bir önderlik var olsaydı gelişmeler başka türlü olabilirdi.

O GÜN...

RAGİP ZARAKOLU

Yazıya oturduğumda takvime bakıyorum: 15 Haziran.

Özgür Üniversite'den Araştırmacı Ali Sait Çetinoğlu'nun 15 Haziran'da Beyazıt Meydanı'nda asılan Paramaz ve diğer 19 Ermeni sosyalisti anımsatan kısa bir iletisi ulaşmış adresime. Ve elbette içinde yaşadığım 15-16 Haziran olayı.

İki tarihin üst üste gelmesi ilginç...

1915 yılında Ermeni sosyalistleri idam ediliyor. Ondan tam 55 yıl sonra İstanbul proletaryası ayaklanıyor. Kent 2 gün fiilen işçilerin eline geçiyor. Kendiliğinden, gerçek bir işçi başkaldırısı... Potansiyel bir İstanbul Komünü, biraz daha devam etme olanağı olsa...

15-16 Haziran'ı bir başka yazıya bırakıp, bizim Paramaz'a dönelim.

Kod adı Paramaz olan Matteos Sarkisyan, bir Ermeni fedaisi, özgürlük savaşçısı ve siyasal aktivist. 1863 yılında Meğri kentinde doğdu. Eçmiadzin'de eğitim gördü. Nahçevan'da öğretmenlik yaparken, Stefan Sabah-Gülyan ile tanıştı [1915 yılında o da Divan-ı Harp tarafından gıyabında idama mahkum edilecekti] ve Ermeni Sosyal Demokrat Partisine [Hınçak] girdi. 1903 yılında Rus Çarlığı'nın Kafkasya Genel Valisi Golitsin'e karşı bir suikast örgütledi. 1905-06 yılları arasında Azeri-Ermeni kıyımları sırasında iki halkın bir arada yaşaması için çaba harcadı.

1908 Devriminden sonra, yeni doğmakta olan Türk Sosyalist hareketi gibi Hınçaklar da, Ermeni Devrimci Federasyonunun tersine, İttihat Terakki diktasına karşı tavır aldılar ve muhalefet ile ortak davrandılar.

Daha savaş patlamadan Paramaz ve arkadaşları gözaltına alındılar. İlk başta hiç kimse idam beklemiyordu. Çünkü eylem zaten önceden öğrenildiği için, tasarım evresinde kalmıştı. 24 Nisan'da aydınlarla yönelik toplu tutuklamadan bir süre sonra idama mahkum Paramaz ve arkadaşları hakkındaki hüküm 15 Haziran'da infaz edildi. Zaten soykırıma dönüştürülen zorunlu göç de o sıralarda başlatılmıştı. Eğer eylem başarılı olsaydı, belki de cunta Osmanlı devletini milyonlarca sivil ve askerinin öldüğü Birinci Dünya Savaşı macerasına sürüklemeye fırsat bulamayacaklardı.

İstanbul'un göbeğinde kurulan idam sehpa-ları, herkesi dehşete düşürdüğü gibi, uzun süre en küçük muhalefet potansiyeline olanak tanımadı. İdam edilenler İstanbul surları dışında bir yere gömüldüler.

Bir anlatıya göre, daha sonra topluca gömüldükleri yerden alınıp, 1908 Devrim Şehitleri Anıtı'nın oraya sessiz ve gizlice defnedildiler.

Anıları önünde saygıyla eğiliyoruz...

ASGARI ÜCRETE YOKSULLUK PAZARLIĞI BAŞLADI

Pazarlık masası kuruldu

Asgari Ücret Tespit Komisyonu, Temmuz ara zammı için pazarlıklara başladı. Masaya konulan seçeneklerin tamamı, zam gerçekleştiği gün eriyecek ve açlık sınırının altına doğru gidecek.

10 üyesi patronlar ve iktidar temsilcileri, 5 üyesi ise işçilerden oluşan komisyonun antidemokratik yapısı işçilerin pazarlık gücünü daha en başından kınıyor.

Asgari ücretteki zam konusunda da nihai durumu, pazarlık masasında konuşulmakta olanlar değil (her zamanki gibi) Cumhurbaşkanı Erdoğan belirleyecek.

En fazla üyeye sahip sendika olarak masaya oturan Türk-İş henüz herhangi bir rakam açıklamış değil. Fakat geçen yıl pazarlığı en alt seviyeden başlatmış olmaları da unutulmamalı.

İktidar ve patron çevrelerinden yayınlanan

senaryolar ise şöyle:

Mevcut asgari ücret brüt 10 bin 8 TL, SGK ve İşsizlik primleri kesildikten sonra net 8 bin 506 TL. Eğer yüzde 20 zam yapılırsa net asgari ücret 10 bin 208 TL, brüt asgari ücret 12 bin 10 TL olacak. Yüzde 25 zam ihtimalinde ise net ücret 10 bin 634 TL, yüzde 30 olduğundaysa net 11 bin 58 TL'ye ulaşacak.

Sefaletten sefalet beğenin!

Mayıs ayında 10 bin 360 liraya ulaştı. Haziran ayında ise dövizdeki yükseliş ve TL'nin erimesi sonucunda mevcut asgari ücretin 10 günde 60 dolar, yani 1380 eridiği hesaplanıyor. Kurdaki şoklar sebebiyle oluşan fazladan enflasyon TÜİK verilerinde Temmuz'dan itibaren görülmeye başlayacak. Asgari ücret pazarlıklarında TÜİK'in enflasyon verisi baz alındığı için, milyonlarca işçi yine geçim sıkıntısı ve yoksullukla boğuş-

mak zorunda kalacak.

Temmuz ayında açlık sınırı denilen temel gıda harcamalarının tutarı, hangi senaryo olursa olsun net asgari ücretin üstüne çıkıyor.

Böyle olacağı şimdiden belliyken bile iktidar hala "işçileri enflasyona ezdirmeyeceğiz" diyebiliyor. Bu yüksek enflasyon ve adaletsizlik, gelir bölüşümündeki yaygın emek sömürüsüne dayalı bir ekonomik büyüme anlayışından geliyor. Bu kapitalist politikanın sonucu, asgari ücretin diplerde tutulması yoluyla bütün ücretlerde düşüş gerçekleştirilmesidir.

Temmuz ara zammı ile asgari ücret tartışmaları son bulmayacak. Sendikalar bu meselede birleşip genel bir mücadele başlatmadığı sürece işçiye düşen yine yoksulluk olacak.

PATRONLAR KONUŞUYOR, SENDİKALAR SESSİZ

Eski Çalışma Bakanı Vedat Bilgin'in lütfü gibi sözleri aylar sonra patron örgütü TİSK'i rahatsız etti.

Bakan Bilgin, Mayıs ayında yaptığı açıklamada Ocak zammı ile 455 dolara denk olan asgari ücretin Temmuz ara zammıyla 500 dolar seviyesine ulaşacağını söylemişti. Bu kuşkusuz bir seçim vaadiydi.

Medya ve sendika çevrelerinde ara zam bu sınırdan tartışılmaya başlanınca, seçim sırasında susan ve iktidarı destekleyen Türkiye İşveren Sendikaları Konfederasyonu (TİSK) Başkanı Özgür Burak Akkol ortaya çıktı ve şöyle dedi; "Asgari ücret Türkiye'de başka para birimiyle belirlenmiyor. TL konuşacağız."

Oysa eski bakan, dünyada geçerli olan dolar üzerinden asgari ücreti kıyaslama biçimini kullanmıştı. Bundaki amacı, basına sık sık yansıyan Avrupa ve dünyadaki rakamların Türkiye'dekinin çok üstünde olmasıydı.

Fakat seçimler sonrasında iktidarın kuru serbest bırakması sonucunda dolar, Mayıs'ta 20 TL'nin altındaki seviyesinden Haziran'da 23,5 TL'ye ulaştı ve TİSK başkanı tutuştu!

İktidarın dolar üzerinden hesaplama yapmaya elbette niyeti yok. Patronların temsilcisinin "düzeltmesi" ise karşısındaki sendikaları susturmaya dönük bir ataktır.

MÜCADELENİN İÇİNDEN

Volkan Akyıldırım

MKE'DE DEVAM EDEN İŞ CİNAYETLERİNİN ARDINDAN

Ankara Elmadağ'daki MKE Barutsan fabrikasının dinamit lokumu hazırlama bölümünde yaşanan büyük patlama sonucu 5 işçi yaşamını yitirdi.

Patlama öylesine büyüktü ki bina çöktü, hayatın kaybeden işçilerin kimlikleri saatler sonra tespit edilebildi.

10 Haziran günü sabah saatlerinde meydana gelen patlama gün boyunca TV'ler ve haber sitelerinde ilk gündem olurken, 11 Haziran sabahı gündemden düştü.

"Son dakika" diyerek patlama haberini duyuran hakim medya (sağı ve solu ile) iş cinayetlerine unutulmadı.

Ankara Valisi'nin patlamaya dair "kimyasal tepkime sonucu" yaşandığına dair açıklaması genel kabul gördü.

Söz konusu "kimyasal tepkimeye" neyin yol açtığı bile sorulmadı.

Üzerine gidilmemesinin nedeni, bu tür patlamaların, göçüklerin, enkazların ve işçi ölümlerinin her zaman gerçekleşmesi ve artık kanıksanmış olması mı?

Yoksa iş cinayetinin gerçekleştiği fabrikanın yapısı ve özelliği mi?

Muhtemelen ikisi birden ve fakat ikincisinin ilk nedeni belirlediğini söylemek de işçi basınına düşer.

Roket ve patlayıcı üreten bu fabrika Makine Kimya Kurumu'na (MKE) ait. 1950 yılında kurulan MKE, onca özelleştirmenin ardından devletin elinde kalmış büyük şirketlerden biri. Sahibi Milli Savunma Bakanlığı ve kuruluş amacı, ordunun her türden silah-teknik ihtiyacını gidermek.

Ankara'daki Barutsan fabrikası, bu amaçla kurulmuş çok eski bir tesis. Gerisini fabrikada örgütlü Petrol-İş sendikası Ankara Şubesi'nden dinleyelim:

"Yaşanan bu patlamayı bir kaza olarak nitelemiyoruz.

Patlama, teknolojsi eskimiş atölyelerde modernizasyon ihtiyacı apaçık ortadayken gerçekleşmiştir."

Sendika, fabrikada daha önce de ölümlü patlamaların gerçekleştiğini, 2018'de benzer bir patlamanın meydana geldiğini ve bir işçinin öldüğünü söylüyor. Ve Marksist.org'dan okuyabileceğiniz açıklamasında, ölen beş işçinin nasıl çalışma koşullarına hapsedildiğini de anlatıyor.

Defalarca eylem yapmışlar, ama düzen değişmemiş. Son derece tehlikeli bir işin yapıldığı fabrikaya – üstelik bu, mevcut iktidarın askeri politikalarıyla örtüşen bir işletme ve devlet şirketi– gereken yatırım yapılmamış, modernize edilmemiş. Ve ölümler göstere göstere gelmiş.

Patlayıcı gibi bireysel tüketime değil de ordu dolayısıyla devlete hizmet eden bir üretim yapan köklü bir fabrikada bunlar olabiliyorsa diğer fabrikalarda, şantiyelerde, atölyelerde neler olabileceğini düşünün.

İş güvenliğini ve işçi sağlığını savunmak, sendikaların ve sosyalistlerin başlıca görevlerinden biridir.

NÜKLEER FELAKETLER ÜÇLEMESİ: THREE MİLE, ÇERNOBİL VE FUKUŞİMA

TUNA EMREN

11 Mart 2011'de tarihin en büyük üçüncü nükleer felaketi yaşandı. Japonya'nın doğu kıyısı açıklarında şiddetli bir deprem meydana geldi ve kıyıda konuşlanmış Fukuşima Daiichi nükleer santrali önce depremi, sonra da saatler içinde gelen tsunamiyi yaşadı. Deprem, santrale ulaşan ana elektrik hattını devreden çıkardı, tsunami santrali yerle bir etti. Öyle ki tesisin jeneratörleri bile devre dışı kaldı. Santral artık elektrikten yoksundu. Reaktörler soğutulamadı. Herkes bir erime yaşanmasını ya da bunu önleyebilecek bir mucizeyi bekliyordu.

Fukuşima felaketinden geriye kalansa halen temizlenememiş bir enkaz ve bu enkazın derinlerinde durmaya devam eden, robotlar tarafından izlenmeye çalışılan – onların dahi radyasyona yenik düştüğü – olağanüstü bir radyoaktif kalıntı birikimi. Kaza sırasında kullanılmamış halde bulunan nükleer yakıt da soğutma sistemi devre dışı kalınca son derece tehlikeli bir faza geçti ve reaktörü eritti. İçeride, bir insanın maruz kalabileceği radyasyon seviyesinin yüzlerce kat fazlasına ulaşan tonlarca radyoaktif kalıntı mevcut. Buradan temizlenebilse bile nasıl imha edilebileceği halen bilinmiyor.

Netflix'in "The Days" (O Günler) adlı yeni serisi Fukuşima nükleer felaketinde yaşananları konu alıyor. Ağırıklı olarak başroldeki karakterin, yani Santral Müdürü Masao Yoshida'nın (Koji Yakusho) kaza günlerine odaklı yarı otobiyografik romanından faydalandığı için, devlet yanlısı ve derinlikten yoksun dili nedeniyle, aslında birçok önemli meseleyi de ihmal eden bir yapım olduğunu söylemeden geçemeyiz. Ancak, birbirini takip eden Three Mile (ABD), Çernobil (Rusya) ve Fukuşima (Japonya) nükleer felaketleri üçgeninde incelediğimizde, bir nükleer santralin nelere mal olabileceğini apaçık ortaya serdiği de ortada.

Bu üç kazanın ilki ABD'nin Pensilvanya eyaletindeki Three Mile Adası'nda yaşandı (1979). Ülkeyi tam manasıyla bir felaketin eşiğine getiren kazada santral çekirdeği erimeye yüz tutmuşken her şeyin yolunda olduğu imajını korumak için yalan üstüne yalan söyleyen santral yetkilileri ve onların yanında yer alan devlet görevlileri ada sakinlerini haftalarca radyasyona maruz bıraktılar, gerçekleri halktan gizlediler. 2022'de bir Netflix belgesi olarak yayımlanan "Meltdown: Th-

ree Mile Island" (Erime: Nükleer Felaketin Eşiği) bu olayı tanıkları aracılığıyla sunan izlemeye değer bir yapım.

İkincisi, hepimizin çok iyi bildiği, bazılarımızın çocukluk yıllarına tekabül eden Çernobil felaketi (1986). HBO'nun 2019'da mini dizi olarak TV'ye uyarladığı ve büyük beğeni toplayan "Chernobyl", kazaya dair ilk gerçekçi uyarılama olarak yayımlandığında, çöküş aşamasında olan SSCB'nin yalanlara ve baskıya dayalı rejimine dair gerçekleri de önümüze seriyor ve bu nedenle felaket ile sistemin ta kendisi arasında doğru, güçlü ve derinlemesine bir bağ kurmayı başarıyordu.

Bir nükleer felaketin tanıkları arasındaysanız ve orada neler yaşandığını anlatmaya girişiyorsanız, bu felaketin politik okumasını da doğru yapmış olmanız gerekir ki "gerçek hikayeyi" ihmal etmiş olmayın. "The Days" bu açıdan zayıf bir yapım.

Nükleer felaketin yaşandığı sırada santralde görevli olan ve takip eden hafta boyunca küresel bir felaketi önlemek için canını dişine takarak çalışan insanların müthiş çabasını anlatırken etkileyici bir kurguya başvuruyor ve bir o kadar iyi olan sanat yönetmenliği nedeniyle de övülme-yi hak ediyor. Gelgelelim, ağırlıklı olarak bir mühendisin gözünden yansıtıldığından ve mühendisler tarafından kaleme alınan tarihi belgelerden faydalandığından olsa gerek, hiçbir detayın atlanmaması uğruna dram kalitesinden de ödün

veren bir yapım olmuş. Örneğin, Chernobyl'de (HBO) ekrana yansıtılan tüm karakterleri sistemin çürümüşlüğü ışığında izlerken burada kazaya eşlik eden ya da ona sebep olan karakterlere değil kazanın kendisine getirilebilecek bilimsel açıklamalara, takip eden günlerde gerçekleştirilen insanüstü çabalara ve çok daha büyük bir felaketin nasıl önlenmişine dair bir anlatıya tanık oluyoruz.

"Uygarlığın" boyunu aşan teknoloji

Bu üç kazayı incelediğimizde, ekrana yansıtılmış olsun ya da olmasın, hepsinin ortak noktalarını görebiliriz.

Bir nükleer santralde çekirdek erimesi (en korkulan senaryo) yaşanması ihtimali, 3704 reaktör yılında 1 olarak hesaplanır, ancak sayılar yanıltıcıdır çünkü nükleer teknolojisine hakimiyetleri açısından "en iyiler" olarak bilinen ülkelerin üçünde de ölümcül sonuçlar doğuran çok büyük birer felaket yaşanmış olduğu gerçeğini gizler. Kaldı ki tek bir nükleer kaza bile küresel ölçekli, geri dönülemez sonuçlar doğurmaya yeter.

Nükleer santraller sözüm ona olgunlaşmış bir teknolojidir ama istatistiğin bize bir sayı sunmaktan öteye geçemediği bu alanda kontrol edemediğimiz bir güçle karşı karşıyayız.

Dahası, olağanüstü ölçekli yatırımlar gerektirdiği için tüm sektör özel şirketlerin elinde. Three Mile Santrali kazasında

gerçekler, kazaya davetiye çıkaran şirketin kendisi tarafından gizlenirken devlet yöneticileri de toplumu değil bu şirketi ve nükleer santrallerin geleceğine yaptıkları yatırımları önceleyerek halkı yüzüstü bıraktı.

Fukuşima'da da benzer bir senaryo devreye girdi elbette, şirketin üst düzey yöneticileri ve politikacılar siyasi tepkilerden korktukları ve kamuoyundaki imajlarının zedelenmesinden endişe duydukları için bağlı kalmabilecek bir protokol arayışına girdiler ama ne yazık ki öyle bir protokol mevcut değildi.

İnanılmaz ama gerçek; kaza bir deprem ülkesinde gerçekleştiği halde, büyük bir deprem yaşanması ve ardından yükselilecek bir tsunaminin elektrik hattını devreden çıkarması durumunda nasıl bir protokol izlenebileceği bile bilinmiyordu.

Üç örnekte de nedense hiç hesapta olmayan, haliyle izlenebilecek kılavuzları boşa çıkaran kazalar yaşandı, körlemesine müdahaleler gerçekleştirildi ve bunların birçoğu durumu daha da içinden çıkılmaz hale getirdi. Bilgisayar sistemleri devreden çıkıp göstergeler gerçeği yansıtmaya son verince çekirdekte neler olup bittiğinin anlaşılabilmesi için insan faktörüne başvuruldu (yoğun radyasyona maruz kalmayı kabul eden "intihar timleri"), normal şartlarda kontrol odasından yönetilebilen vanaların elle açılması gerekti, işler hep ters gitti, ölçümlerde 'kırmızı bölgeye' ulaşıldı, dozimetrelerin ibresi yüzlerce kilopaskal'a ulaştı, giderek kötüleşen birer kabus yaşandı.

İşte nükleerin gerçeği bu: Tüm istatistikleri, tüm vaatleri, hatta önceden hazırlanmış olsa bile kılavuzları ve protokolleri bile boşa çıkaracak tek bir felaket yeter her şeyin yerle bir olmasına.

Dördüncüsü sonumuzu getirir.

İklim krizinin giderek derinleştiği bir dönemde yaşıyoruz ve sırf bu nedenle nükleer santraller her zamankinden daha tehlikeli bir teknolojiye dönüştü. Bize bir temiz enerji çözümü gibi sunuluyor olmaları bu gerçekleri gizleyemiyor. Zaten günbegün ısınmakta olan deniz suyunu daha da ısıtan, bir noktadan sonra reaktörü soğutmaya yetmeyecek kadar ısınmış olan bu suyu kullanmaya mecbur kalacak her an patlamaya hazır bir bombanın gölgesinde yaşamayı kabul etmek, dördüncü felakete yeşil ışık yakmak olur.

İKLİM KRİZİNİN SORUMLULARI EMİSYONLARDAN PARA KAZANMANIN PEŞİNDE

Türkiye kapitalizminin en büyük şirketlerinin örgütü TÜSİAD, iklim krizine ve türlerin yokoluşuna karşı bir rapor hazırladı. Buldukları "parlak" fikir, atmosfere yolladıkları karbon emisyonlarını kesmek değil, ormanları özel sektörün eline verip karbonu yerde tutmak.

TÜSİAD'ın her bir üyesinin küresel ısınmaya yaptığı "katkının" boyutları ortadayken (2021'de küresel emisyonların yüzde 1,2'sine yol açtılar, Türkiye en çok emisyonuna neden olan 14. ülke konumuna ulaştı) karbon dengeleme adı verilen yöntemlerle iklim krizinin etkilerini azaltmak mümkün olabilir mi?

Karbon dengeleme ya da denkleştirme, açığa çıkan sera gazı salımlarının yine eşdeğer bir sera gazı tasarrufu ile karşılanması anlamına geliyor. Bu yaklaşım 20. yüzyılın sonunda, ilk iklim anlaşması Kyoto Protokolüyle beraber ortaya atıldı. Devletler emisyonları aşağı çekmek (yani fosil yakıtlardan vazgeçmek) yerine bir karbon piyasası oluşturdular. Dengeleme denilen şey aynı zamanda finansal araçtır. Böylece kağıt üzerinde tasarruf yapıp, gerçek sorumluluklarından kaçabiliyorlar. Üstelik bundan para da kazanıyorlar.

TÜSİAD'ın yeniden ormanlaştırma ve biyoçeşitliliğin korunması gibi çevreci ve sempatik ifadeler kullanması bunun bir örneğidir.

Evet, doğanın geri besleme mekanizmalarını güçlendirmek, iklim kriziyle savaşta temel işlerden biri. Bu yolla karbonun yerde kalması, toprak tarafından tutulması amaçlanır. Ağaçlar yıllar içinde büyürken, ormanlaştırmanın kayda değer hale gelmesi zaman alır ama işe yarayan bir yöntemdir. Fakat TÜSİAD bunu, ormanları özelleştirerek yapmak istiyor ki işte sorun da tam burada.

Peki TÜSİAD'ın derdi ne? Ormanların bedava bir emisyon tasarruf alanı olduğunu söylüyor. Ormanları özel şirketlerin eline verip, burada bir karbon sektörü oluşturmak istiyorlar. Yani aslında TÜSİAD burada bir kazanç fırsatı görüyor. Bu çevreci değil finansal bir girişimdir ve kar odaklıdır.

Kaldı ki mevcut ormanlık alanları yok edenler, yine özel şirketler. Biyoçeşitliliği korumak gibi kritik bir konu insan ve canlı hayatını zerre kadar umursamayan kapita-

listlerin eline bırakılamaz.

Antikapitalistler daha fazla ağaç, daha büyük ormanlar istiyor.

Bununla da kalmıyoruz: İklim kriziyle başa çıkmak için fosil yakıt tüketimine dayalı bu düzene son vermek gerektiğini söylüyoruz.

Güneş, rüzgar, yani yenilenebilir enerji bize yeter. Bu mücadelede TÜSİAD üyesi kapitalistler tam karşımızda duruyor. Onları yenmeliyiz.

**TEORİK POLİTİK DERGİNİN YENİ SAYISI YAYINDA!
SOSYALİST İŞÇİ DAĞITIMCILARINDAN İSTEYİNİZ**

DÜNYAYI BİRLİKTE DEĞİŞTİRELİM

Sosyalist işçi gazetesini yayınlayan DSİP üyelerinin savunduğu temel fikirler:

AŞAĞIDAN SOSYALİZM

► Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

REFORM DEĞİL DEVRİM

► İçinde yaşadığımız sistemin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur. İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir. Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

KADINLARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur. Toplumsal cinsiyetçiliğe taviz veren, kadınların özgür olmadığı bir sosyalizm olmaz, kadınların bugünkü mücadelesi ve sosyalizm olmadan da kadınlar nihai özgürlüğü kazanamaz.

ENTERNASYONALİZM

► Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar. Tek bir ülkede sosyalist devrim ancak bu devrim bir dünya devrimiyle desteklendiği ölçüde sosyalizme doğru ilerleyebilir.

IRKÇILIĞA DURDE!

► Sosyalistler ırkçılığa ve milliyetçiliğe karşıdır. İrkçılık tazviz verilebilecek bir fikir değildir.

LGBTİQ+LARIN ÖZGÜRLÜĞÜ

► LGBTİ+'ların özgürlük mücadelesi tüm ezilenlerin özgürlük mücadelesinden bağımsız düşünülemez. Sosyalistler bu mücadelenin önünde yer alırlar.

SAVAŞA HAYIR!

► Bizler tüm savaşlara karşıyız. Aynı zamanda biliyoruz ki kendi egemen sınıfını savunan, aynı zamanda antikapitalist olmayan bir antiemperyalizm milliyetçiliği savunmak anlamına gelir ve milliyetçiler gerçekten savaş karşıtı olamazlar.

HALKLARIN EŞİT KOŞULLARDA KARDEŞLİĞİ

► Sosyalistler bütün ulusların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar, bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

İKLİM KRİZİ KAPİTALİZMİN ÜRÜNÜDÜR

► Hem iklim değişimini durdurmak hem de nükleer, kömür, petrol, gaz gibi tehlikeli ve kirliliği enerji kaynaklarının kullanılmasını engellemek, işçi sınıfının sosyalizm mücadelesinin temel bir ögesidir.

STALİNİZM SOL DEĞİLDİR

► SSCB, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapitalistidir. İşçilerin ücretli emek sömürsüne maruz kaldığı, aşağıdan yukarıya doğru işleyen özyönetim organlarının ortadan kaldırıldığı ya da olmadığı, dolayısıyla işçi sınıfının siyasal iktidarı kolektif bir şekilde ellerinde toparlayamadığı rejimler sosyalist rejimler olamaz.

DEVİRİMCİ PARTİ

► Sosyalizmin gerçekleştirilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadeleci kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

► Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

► İşçi sınıfının kurtarıcılara ihtiyacı yoktur. Sosyalizm, işçi sınıfının kendi eylemi, kendi mücadelesinin ürünüdür.

Siz de bu fikirleri savunuyorsanız, Devrimci Sosyalist İşçi Partisi'ne üye olarak antikapitalist bir odağın inşasına katkı verebilirsiniz!

BATI KAPİTALİZMDEN “YENİ” ÇIKIŞLAR

EMPERYALİZME VE SAVAŞA
KARŞI MÜCADELEYE

Jake Sullivan ABD'nin Ulusal Güvenlik Danışmanı. “Yeni Washington Konsensüsü” adı verilen ABD dış politikası hakkında bir konuşma yaptı. Ekonomist Michael Roberts eski konsensüsün IMF, Dünya Bankası ve ABD Hazinesi gibi Washington merkezli kuruluşlar tarafından yönetilen ve kriz içindeki gelişmekte olan ülkeler için desteklenen “standart” reform paketi olarak kabul edilmiş on ekonomik politika önerisi içerdiğinin altını çiziyor. Türkiye’de de yakından bildiğimiz süreçleri, yani işçi sınıfının haklarının ‘serbest piyasaya odaklanma’ adı altında gasp edilmesini, ticaret ve finansın liberalleştirilmesini ve kamusal alanın hızla özelleştirilmesini içeriyordu.

Diğer taraftan, küresel ekonomik kriz ve 2008 büyük finansal çöküşü kapitalizmin merkezlerinde yaşanan sıkıntıların göstergeleriydi.

Veriler bu sıkıntının boyutlarını da gösteriyor: 1980 ile 2000 arasında ABD'nin küresel GSYİH payı yüzde 25'ten yüzde 30'a yükseldi, ancak 21. yüzyılın ilk yirmi yılında bu pay tekrar yüzde 25'in altına düştü. Bu iki on yılda Çin'in payı ise yüzde 4'ten yüzde 17'ye yükseldi, yani dört kat arttı. Diğer G7 ülkeleri olan Japonya, İtalya, İngiltere, Almanya, Fransa ve Kanada'nın payları keskin bir şekilde düşerken, (Çin hariç) gelişmekte olan ülkeler küresel GSYİH içinde paylarını korumuş ve bu payları, emtia fiyatları ve borç krizleriyle değişmiştir.

Bu verilere Çin'in küresel rakip olarak yükselmesi de eklendiğinde, ABD'nin Güvenlik Danışmanı Sullivan'ın “Ekonomik durgunluk, siyasi kutuplaşma ve iklim acil durumu gibi artan krizlerle karşı karşıya olduğumuzda, yeni bir yeniden yapılandırma gündemi gereklidir” demiş olması ve ABD'nin emperyalist hegemonyasının güçlendirilmesi gerektiğini söylemesini anlaşılır oluyor. Sullivan'a göre, ABD, hegemonyasını sürdürmek zorunda, ancak “hegemonya, bir üstünlük sağlama becerisi sunmaz – asıl güç; “egemenlik, diğerlerinin (kısıtlamalarla) kendilerini takip etme isteği ve gündemleri belirleme kapasitesidir”. Başka bir deyişle, ABD yeni gündemi belirleyecek ve küçük ortakları takip edecek – istekli

İngiltere’de savaş karşıları NATO’ya ve emperyalist hükümete karşı mücadele

olanların ittifakı. Takip etmeyenler se bunun sonuçlarıyla yüzleşebilir.

Bu yeni konsensüs, Michael Roberts tarafından şöyle özetleniyor: Serbest ticaret ve sermaye akışlarına ve hükümet müdahalesine son verilecek, hükümetlerin ulusal hedeflerin yerine getirilmesi için sermaye sahiplerine sübvansiyon ve vergilendirme yoluyla müdahale ettiği bir “endüstriyel strateji” yöntemi izlenecek. Daha fazla ticaret ve sermaye kontrolü, daha fazla kamu yatırımı ve zenginlerin daha fazla vergilendirilmesi anlamına geliyor. Bu temaların altında, 2020’lerde ve sonrasında her ülkenin kendi çıkarlarını koruması gerektiği yatmaktadır - küresel anlaşmalar değil, bölgesel ve ikili anlaşmalar; serbest dolaşım değil, ulusal olarak kontrol edilen sermaye ve işgücü.

Bu durum ise elbette bu yeni konsensüsü uygulamak için yeni askeri ittifaklara ihtiyaç duyulacağı anlamına da geliyor.

Uzlaşma, yoksul ülkelerin borçlarını silmek ya da borç verme koşullarını değiştir-

mek gibi önerileri içermiyor. Tersine, borçlu ülkeler hükümet harcamalarını daha da sıkı bir önlemlerle azaltmaya ve geride kalan tüm kamusal varlıkları satmaya zorlanıyor.

Atlantik deklarasyonu

ABD Başkanı Biden ve Birleşik Krallık Başbakanı Sunak bir Atlantik deklarasyonu üzerinde anlaşmışlar.

Financial Times’ın haberine göre, iki ülke arasındaki bağlar güçlendirilecek ve müttefikler açısından küreselleşme değil Çin’in tedarik zincirinden çıkartılması önemli olacak.

ABD ve İngiltere Çin’e bağımlılığı azaltacak yeni bir tedarik zinciri oluşturmak üzere Japonya, Avustralya ve AB gibi müttefiklerle müzakere edilen özel ikili anlaşmalar hedefliyor.

Bu arada emperyalizmin merkezlerinden gelen bu “konsensüs ve deklarasyon” sesleri, ABD ve İngiltere’nin Ukrayna konusunda ve Pasifik’te Çin’e karşı nükleer güçle çalışan denizaltılar geliştirmek üzere,

Avustralya ile birlikte askeri bir ortaklık geliştirmek üzere yakın bir çalışma yürüttükleri gerçeğini de gizleyemiyor.

Gizlenemeyen bir başka gerçek ise “Çin haricinde, Küresel Güney’deki ekonomik büyümenin 2022’deki yüzde 4.1’den 2023’te yüzde 2.9’a düşecek olmasıdır. Yüksek enflasyon, artan faiz oranları ve rekor düzeydeki borç seviyeleriyle sarsılan birçok ülke daha da yoksullaşmaktadır. Düşük gelirli on dört ülkede şu anda borç sıkıntısı riski yüksek seviyelerde bulunmaktadır, bu sayı 2015 yılında sadece altıydı. Düşük gelirli ülkelerde – özellikle en yoksullarında – zarar daha da büyük: Bu ülkelerin yaklaşık üçte birinde, kişi başına düşen gelirler 2024’te ortalama yüzde 6 daha düşük olacak.”

ABD’nin yükselen güç Çin’e karşı hamleleri süslü isimlerle bezense de küresel kapitalizmin krizinin faturasını yoksullara ve yoksul ülkelerin halklarına çıkartmak, Çin’e karşı yeni ve etkin ittifaklarla gezegeni tehlikeli bir askeri gerilim alanına çevirmek dışında bir içeriğe sahip değil.